

בנואה, מרי

(marie benoît) (נולד ב- 1895). חסיד אומות העולם, צרפתי. ב' היה נזיר קפוצ'יני. בקיץ 1942 ישב ב' במנזר הקפוצ'ינים במרסי. הוא היה עד למצוד שערכו שלטונות וישי על פליטים יהודים שלא היו אזרחי צרפת והללו נמסרו לגרמנים לגירוש למחנות השמדה. ב' החליט להתמסר לסיוע ליהודים להימלט מצרפת דרך ספרד או שווייץ הניטרליות. בהנהגתו הפך מנזר הקפוצ'ינים למרכז העצבים של רשת הצלה עניפה ונרחבת, בשיתוף-פעולה עם מבריחי גבול (Passeurs) ובתיאום עם ארגונים דתיים פרוטסטנטיים, יונים-אורתודוקסיים ויהודיים למיניהם. מכונת הדפסה במרתף המנזר הפיקה אלפי טפסי טבילה מזוייפים שהיו דרושים ליהודים הנמלטים להשגת תעודות אחרות.

עם כיבוש איזור וישי בידי הגרמנים, בנובמבר 1942, גברו הקשיים בנתיבי הבריחה לשווייץ ולספרד. איזור הכיבוש האיטלקי הסמוך היה למקום המיקלט העיקרי. ב' נסע לניס (Nice), ותיאם שם תוכניות עם ארגונים יהודיים. בלוויית אנג'לו דונאטי, בנקאי יהודי רב השפעה, נפגש ב' עם הגנרל גוידו לוספינוזו, הנציב האיטלקי לענייני היהודים ששלח מוסוליני לניס בלחץ הגרמנים במטרה מפורשת לנקוט בצעדים אנטי-יהודיים, ושיכנע אותו כי הצלת 30,000 יהודים בניס ובסביבתה, ולא העברתם לידי הגרמנים, היא מצווה משמיים. הובטח לב' שרשויות הכיבוש האיטלקיות לא יתערבו. ב' לא היה שבע-רצון מן המחוייבות שקיבל, ומתוך תחושות מבשרות רע לגורל היהודים בניס נסע לרומא, ובפגישה אצל האפיפיור פיוס XII ב- 16 ביולי 1943, התווה תוכנית להעביר את מרבית 30,000 היהודים שהיו באיזור ניס לצפון איטליה, כדי למנוע את העברתם לידי הגרמנים. אחר-כך הורחבה התוכנית להעביר את היהודים למחנות צבא לשעבר בצפון-אפריקה, שכבר נפלו בידי בעלות-הברית. הממשלה החדשה באיטליה בראשות המרשל פיטרו בדוליו, שקמה אחרי הדחת מוסוליני ב- 25 ביולי 1943, היתה נכונה להעמיד לצורך זה ארבע אוניות, ונמצאו דרכים להעביר כספים מארגונים יהודיים בחוץ-לארץ. ואולם, הפרסום המוקדם מדי של הידיעה בדבר שביתת-הנשק שחתמו האיטלקים (8 בספטמבר 1943) והכיבוש המידי של צפון איטליה והאיזור האיטלקי בצרפת בידי הגרמנים סיכלו את התוכנית.

פעולותיו של ב' התרכזו אז בסיוע ליהודים ברומא ובסביבתה, ומנזר הקפוצ'ינים שבתוך הוטיקן היה לו בסיס לפעולתו. כדי למלא כהלכה את תפקידו באספקת מזון, מיקלט וזהויות שאולות לאלפי פליטים יהודים ברומא ובמקומות אחרים, נבחר ב' לחבר במועצת המנהלים של דלסם

(Delegazione Assistenza Emigranti Ebrei), ארגון הסעד היהודי המרכזי באיטליה, וכאשר נאסר נשיאו היהודי, סטימו סוראני בידי הגרמנים, נבחר ב' לנשיא בפועל, והיה יושב-

ראש מפגשי הארגון שהתקיימו אז בקולג' הקפוצ'יני. הוא נמלט מכמה נסיונות של הגסטפו לאסור אותו, ושמו הלך לפניו בקרב יהודים ולא-יהודים. הוא הוציא 'מסמכי חסות' ומסמכים חשובים אחרים מהנציגויות של שווייץ, רומניה, הונגריה וספרד, והם איפשרו לאלפי יהודים לנוע חופשי ברומא בשם בדוי. ב' גם השיג תלושי מזון רבים ממשטרת רומא, למראית עין למען פליטים לא יהודים חסרי בית שנותרו מחוסרי כול בעיר הבירה. אחרי שחרורה של רומא ביוני 1944 זכה ב' בשבחים מצד הקהילה היהודית בטקס רשמי בבית-הכנסת. בתום המלחמה חזר ב' לתפקידיו הדתיים, צרפת העניקה לו עיטורים צבאיים שונים וב- 1966 העניק לו יד ושם את התואר חסיד אמות העולם.